

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un an . . . 12 Cor.
Pe o lună . . . 2 Cor.

Nr. de Duminică
pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu se lua-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Trecut și actualitate.

De H. Chendi.

E frumos trecutul și lumina lui romantică ne face totdeauna să-l admirăm. Avem față de el pietatea, proprie pâă și sufletelor primitive. Il cântăm în poezie și-l cercetăm în lucrările noastre istorice. Și sânt anumite epoce de decadență în viața noastră socială, când vremurile mai bune ne vin în minte ca un vis de fericire, când personalitățile puternice ale eroilor răpuși ne apar de o măreție fantastică și vin să ne dea tărie de rezistență în mijlocul stărilor vitrige. Un Mihai, un Ștefan cel Mare, Floris, Iancu și Șaguna și alte figuri de bronz, cari trăiesc printre veacuri, își întind spre noi mâna lor ocrotitoare, de câte ori ajungem la margini de prăpastie. Puterea aceasta morală a trecutului asupra noastră, îndeosebi asupra acțiunilor noastre naționale, nu se poate tăgădui.

Adevărat, că exagerată nu e te și nu trebuie să fie influența trecutului, căci sânt slabi și osândiți să piară toți aceia, cari nu au alt sprijin în luptele lor decât gloria din trecut. Existența unui popor nu se întemeiază pe glorii apuse, nici pe așa numite drepturi istorice, obținute de strămoși. Vișarea trecutului și așteptarea revenirii unei stări create de alții, aduc moleșeală și o falsă mândrie în rindurile luptătorilor, sfărâmând cu desăvârșire simțul pentru realitate.

Intăia condiție însă pentru îndreptățirea

noastră la viață este desigur înțelesul pentru actualitate. A cântări valoarea noastră actuală față de celelalte popoare; a judeca normal rostul nostru în stat; a găsi mijloace sigure din propriile noastre puteri pentru îndeplinirea rolului ce ne revine în această țară, grație numărului populației noastre, — iată probleme cari nu se pot rezolva cu simple revendicări istorice, ci numai prin o politică din cele mai reale. În învălmășala de azi, cu ferocitatea dușmănilor, nu te poți afirma decât cu ochii deschiși pentru toate și cu pândirea pricepută a tuturor mișcărilor adversarului, fără să te lași surprins și fără să renunți la nimic din ce este al tău. În războiu ca în războiu. Când gloanțele șueră în jurul tău, când spionii îți cunosc poziția ta și toți din toate părțile îți dau asalt, tu strânge-ți rindurile, chibzuește un nou plan de apărare și cu Domnul înainte, căci nu e vremea de post și rugăciune, nici de invocare a umbrelor din trecut, ci de acțiune în timp.

S'ar părea că, în adevăr, această conștiință a actualității, a clipei care trebuie prinsă și exploatată, nu ne lipsește tocmai pe toată linia. Pe ici-colo câte-un zgomot la timp, câte-un protest sau conferință, câte-o cuvântare caldă în parlament. Dar atâta tot. În general s'ar părea că slăbim în intransigență. An de an cercul postulatelor noastre se strânge, principiile noastre de luptă se decolorează și nu se mai apasă cu destulă limpezime asupra celor ce voim. Dacă nu mă înșel, s'ar putea chiar vorbi

de un fenomen psihologic, adică de o slăbire treptată a voinței în viața noastră politică.

Să mă explic mai de aproape.

Dacă noi nu am admira numai trecutul în mod abstract, ci ne-am interesa și în mod practic de isprăvile lui, am vedea ușor cum antecesorii noștri, cu toată starea culturală primitivă de pe atunci, aveau concepții mult mai pozitive și pretențiuni mult mai înaintate în anumite direcții naționale. Și am mai vedea cu surprindere, cum acele pretențiuni, în loc de a se mări în raport cu dezvoltarea noastră culturală, au scăzut din deceniu în deceniu, până a ajunge în halul de orice acțiune programatică de astăzi.

Cețiți bună-oară numai petiția adunării naționale dela Blaj, din 17 Mai 1848, și veți vedea cu mirare programul acela plin de prevederi, din care însă vai, au fost abandonate de generația viitoare punctele cele mai de seamă. Pe atunci de pildă, cu toată nepregătirea mulțimei, nu li-s'a părut românilor exagerat de a cere dela împăratul dreptul la o *gardă națională românească*, iar astăzi, când ungurii își cer cu atâta zgomot garda lor ungurească, noi nu mai avem în programul partidului nostru prevederi naționaliste privitoare la armată. Și în acelaș program din 1848 găsim un punct despre necesitatea înființării unei *universități* pentru românii din Ungaria:

»Cerem înființarea unei Universități naționale românești și dotarea acesteia din tesaurul statului în proporție cu populația

Chantecler.

Chantecler era un foarte frumos cocoș, regele cotețului unei femei bătrâne care trăia deștul de simplu împreună cu două fete într-o cășcioară la marginea unei păduri. Cânta foarte frumos Chantecler, mai frumos decât toți cocoșii din sat, glasul său, anunțând ceasurile mai bine decât orice ceasornic, era mai limpede decât sunetul orgel din biserică.

Creasta lui Chantecler era mai roșie decât mărgeanul și dințată ca turnurile unui castel medieval, clocul era negru și lucios, labele și degetele albastru, unghilele ca aurul. Șapte găini, cu penne frumoase ca ale lui, erau nevestele sale, dar cea mai frumoasă, Partlet, era tovarășa cea mai dragă a lui Chantecler și-l făcea viața lină și fericită. Și era atât de frumos să-l auzi pe amândoi cântând în zorii zilei: »Iubirea mea este într-o țară depărtată. Căci în vremea aceea animalele știau să vorbească și să cânte.

Într-o noapte, Chantecler dormea, ca de obicei, pe prăjina cotețului. Grațioasa Partlet era lângă el. De odată cocoșul începu să geamă, să se vaită, ca un om ce visează rău.

Partlet l'a auzit, s'a speriat, și-l zise:

— Ce ai? Ce te vaită, Chantecler? Nu face atâta gălăgie, când dormi.

— Am visat un vis urât, zise Chantecler; visam că mă plimbam prin curte, când un animal ce seamănă cu un câine a vrut să mă apuce și să mă ucidă. Iera galben roșcat la păr, cu un bot ascuțit și cu doi ochi lucioși. Privirea lui

mă spăimântase de moarte. Fără îndolală că din această pricină mă vaitam în somn.

— Ce fricos! Vrei să pierzi amorul meu? Nu aș putea să iubesc pe un laș. Femeilor le trebuie un bărbat cuminte generos și curajos. Tu ai o creastă și niște unghii atât de mari, și îți este frică? Ți-e frică de vise? Uite, visul de acumă depinde de reaua digestie. Oamenii când au stomachul încărcat, visează săgeți și carbuni aprinși, animale sălbatice infuriate, bățalii, și câini. Catone, care a fost un înțelept, a zis: »nu vă luați după vise. »Când ne-om coborî după prăjină, să iei o curățenie. În satul acesta nu este spijărie, dar o să-ți arăt ieu două buruieni cari fac bine. Fii vesel, cum a fost și tatăl tău, și nu-ți fie frică de vise.

— Dragă Partlet, Caton a fost un om mare și sfătuit să nu credem în vis, dar alții, mai mari ca el au lăsat scris în cărți vechi că trebuie să credem. Oamenii, în vise, au prevestit bucuriile și nenorocirile vieții lor. Este de prisos să mai vorbim, căci faptele sânt fapte. Nu trebuie să mesocotim visele. Citește vechiul testament și o să vezi că visele câte-odată se adevăresc. Adu-ți aminte de Faraon, de brutarul și de paharnicul său și o să vezi că visele s'au împlinit. Cresus, fiul regelui din Lidia, a visat că ședea pe craca unui copac: însemna că o să fie spânzurat, și așa a fost. Cu o noapte înainte de o bătălie, Andromaca, nevasta lui Hector, a visat că bărbatul său murise. L-a rugat să mu-și explice viața; dânsul nu a ascultat-o și a fost omorât de Achile. Dar povestea asta este prea lungă și uite că se face ziuă. Eu mă tem ca visul meu să

nu-mi aducă vre-o nenorocire. Nu vreau să iau nici o doftorie; toate doftoriile sânt otrăvuri. Când tu ești lângă mine, mă simt așa de fericit, că nu-mi pasă de nici un vis.

Se făcuse ziuă. Chantecler sbură jos de pe prăjină, urmat de cele șapte găini. Începu să cheme cu acel »coc, coc« din gât, căci găsise un bob de grâu. Plimbându-se în sus și în jos, în vârful degetelor, avea aierul unui leu prea mândru ca să calce cu toată talpa. Iasă Chantecler mândru și îngâmfat ca un principe, era urmărit de un înamic.

De trei ani, trăia în pădure o vulpe șireată. Tocmai în noaptea când Chantecler visase urât, vulpea își făcuse loc prin gard, intrase în curte și sta la pândă ascunsă în varză, ca un ucigaș gata să sară pe prada sa.

Soarele se ridicase sus iar Chantecler cânta cu foc:

— Nouă ceasuri, zicea el, ascultă dragă Partlet cum cripesc pasările în pomi; uite cum se deschid florile. Mă simt fericit și curajos.

Dar uitându-se după un fluture ce sbură printre verze, zări pe vulpe ce se căsnea să se ascunză. »Cucurigu!«, i-se opri în gât și se prefăcu într-un »coc-coc« spăriat. Sări înapoi, ca un om speriat.

Animalele ghicesc pericolul, și Chantecler ar fi vrut să fugă, dacă vulpea, cu glas dulce, nu i-ar fi zis:

— De ce vrei să fugi, dragă domnule? Ți-e poate frică de mine? Eu îți sânt prietenă. Aș fi o rea dacă ți-aș face cel mai mic rău. Nu am venit să te spionez, ci să te aud cum cânti. Ai un glas mai frumos decât al ingerilor. Tală!

contribuabilă, — apoi libertate deplină a învățământului...

Dar de atunci această legitimă revendicare culturală dispăre din programe și nu va fi primită probabil nici după strașnica palmă ce ne-o dă cazul dlui Șegheșcu. Noi nu avem curajul să reclamăm pentru noi nici ceia ce au obținut mănunchiul de italieni din Austria. Ceia ce cereau la 1848 un Șaguna, un Leményi, Bărnuțiu și Laurian, ni-se pare astăzi o îndrăzneală prea mare...

Este o slăbire aceasta, care cu tot spiritul nostru de actualitate și cu tot simțul nostru practic, mai ales în mult folositoarele chestiuni economice, ne pune în inferioritate față de cei din trecut. La vremuri mari însă — pretenții mari! Noi am trecut de curând numai prin frământări mărunte. Dar se apropie acum deslegări de probleme generale și fiecare naționalitate și fiecare partid sânt la postul lor. Nu înțelegem de ce am fi astăzi mai cu tact și mai moderați în revendicări, după decenii de evoluție culturală și de disciplinare a conștiinței politice. Pentru evenimentele viitoare o augmentare a programului nostru național în desiderate mai precise și mai intransigente, precum și mai conforme cu spiritul actualității, se impune cu siguranță.

Ministrul Hieronymi despre votul universal. Revenim azi, când cunoaștem amănunțit vorbirea dela Igló, asupra declarațiilor ce a făcut ministrul, despre votul universal:

— Votul universal a coborât mult nivelul camerii franceze. Acolo, între deputați, nu se găsesc savanți, profesori, scriitori, artiști, ci numai advocați, profesori de pe la școlile medii din provincie și medici veterinari. Veterinarii pentru acela sânt mulți, că țărânul francez își iubește mai mult vaca decât sănătatea. În imperiul german efectul votului universal a fost cu totul de altă natură. Germania progresa, se dezvoltă, se îmbogățește. Pentru ce? Pentru că acolo guvernul e constituțional și nu parlamentar ca în Franța. Numai cancelarul e responsabil parlamentului. Cu

d tale (fie-i țărâna ușoară) și mama d-tale veneau des în casa mea, și eu aș fi foarte bucuroasă să ne facem prieteni. În afară de tatăl d-tale n'am mai auzit pe nimeni cântând așa de bine ca d-ta. Dânsul cânta așa de tare că închidea ochii, lungă gâtul și se ridică în vârful degetelor. Și era așa de cuminte de nu-l întrecea nimeni în tot satul. Doamne Chantecler, cântă, fă-mă să cred că-l mai aud odată.

Chantecler rămase așa de încântat de lingurile acelea, că începu să dea din aripi, închise ochii, se ridică în vârful degetelor, deschise cloțul și începu să cânte tare.

Vulpea sări la el, îi apucă de gât și o rupse la fugă în pădure. Oh, soartă crudă. Bietul Chantecler! Oh, și nevastă-sa, care nu credea în vise.

Când Ilion a fost cucerit și când Pyru a apucat pe Priam de barbă, ciopârțindu-l cu sabia, după cum zice Virgilius, nu au fost atâtea strigăte și atâtea plâns cum a fost în curtea acela, când găinile au văzut răpirea lui Chantecler, dar mai ales Parilet a strigat mai tare decât nevasta lui Asdrubal când bărbatul său a pierdut victoria, iar Romanii au dărâmat Cartagina. O, bietele găini! Voi ați plâns mai rău decât nevestele senatorilor romani, când Nerone a dat foc Romei și a ucis pe bărbaii lor nevinovați.

Bătrâna și fetele, auzind strigătele, ieșiră în curte și strigară »săriți vulpea«. Toți vecinii săriră în ajutor: oamenii cu bețe și cu cornuri din cari

alte cuvinte, parlamentul n'are nici o putere de a înrăuri administrația. Trebuie deci să fim cu multă precauțiune. *Tara noastră e o țară eminentement parlamentară.*

Concluzia firească de aici: *La noi votul universal e o primejdie pentru stat.* Ministrul însă a retăcut concluzia.

Ciudată și ne mai auzită teorie de drept constituțional! Ea nu dovedește însă numai lipsa de orientare a ministrului asupra științelor juridice, precum și asupra referințelor parlamentare ale țării din Apus, ci durere, reliefează tot mai distinct intențiile reacționare ale guvernului. Dela ministrul Hieronymi, bărbat care și-a ilustrat de atâtea ori în trecutul său politic îngustimea de vederi și intoleranța despotică rezultată din ele, nici nu puteam aștepta convingeri la înălțimea timpului și a adevăratelor necesități ale țării, credeam însă că i-s'a impus prudența de a tăcea măcar în chestiuni pe cari nu le pricepe. Dacă însă declarațiile lui indică felul cum are să rezolve guvernul reforma electorală, fie încredințat ministrul că va găsi în față-i toate popoarele țării și că prin o nouă încercare de-a înșela voința monarhului, precum și pe a popoarelor lui, se va pierde singur, zdrobit de puterea curentului protivnic.

Alegerea dela Iglau. Ziua de Joi va fi o zi însemnată pentru guvern: în ziua aceasta va avea loc cea din'ăi alegere supt noul guvern, fiind candidat însuș un membru al cabinetului, ministrul de comerț Hieronymi. Candidatul ministru are mari șanse de reușită, cum ne dovedește nu numai primirea călduroasă ce i-s'a făcut Dumineca trecută în mai multe comune ale cercului, ei chiar și învinuirile ce le ridică partidul opozițional împotriva autorităților, care »desfășoară cel mai mare terorism și mituiesc fără rușinare«...

Fapt e că Batthyányi Paul, candidatul partidului independist, n'a putut să-și țină în Szepes-Merény discursul de program anunțat, fiindcă nimeni n'a voit să-i pună la dispoziție o sală corespunzătoare, Nici partidul independist nu contestă însă că discursul ministrului Hieronymi a influențat în mare măsură asupra alegătorilor

sunau; săriră câinii, vaca vițelul, chiar și porcii bătrânei. Și toți o luară la fugă după vulpe.

Albinele ieșiră bătăind din stup, rațele măcăiau, găștele speriate sburară în porci. Gălăgia era teribilă; par'că era un iad.

Și acum ascultați cum norocul risipește într-o clipă nădejdea răilor.

Chantecler mai mult mort decât viu, zise: — Cucoană vulpe, dacă eu aș fi ca d-ta, aș zice: proștilor, ce vă mai osteniți să alergați după mine? Când o să ajung în vizunie, o să mănânc cocoșul numai decât.

Vulpea, de data asta își pierdu șiretenia și răspunse:

— Negreșit că așa o să fac. Au fost de ajuns aceste șase vorbe: cocoșul profită de ocazie, și sbură pe un copac.

Vulpea rămase caraghioasă, și zise:

— Ah, domnule Chantecler, te-am speriat, luându-te de gât și aducându-te așa de departe. Coborâ-te și o să-ți spu de ce am făcut așa, o să-ți spui adevărul.

— Nu mă mai înșeli, draga mea. Cine doarme, când trebuie să vegheze, nu face nici o procopseală.

— Da, răspunse vulpea, și cine vorbește, când trebuie să tacă, tot așa pățește.

(Din englezește).

P. R.

care înainte de acest discurs nici nu voiau să auză de alt candidat decât cel independentist.

Pentru susținerea ordinii, vicecomitele comitatului a concentrat în comunele principale mai multe sute de jandarmi.

Prefecți demisionați. »Monitorul oficial» publică autograful regal prin care se primește demisia prefecților: contele Iuliu Károlyi (Arad), Anton Glaz (Bihor), Bela Kubik (Borsod), Toma Návay (Cenad), contele Nicolae Bánffy (Cluj), Dionisie Bittó (Pressburg) și Eugeniu Kapotsfy (Somogy).

Autograful regal e contrasemnat de contele Khuen-Héderváry în calitate de ministru al afacerilor interne.

Numirea noulor prefecți se va face în timpul cel mai scurt.

Convocarea delegațiilor. Din Viena se anunță că cercurile conducătoare speră în reușita încercărilor noului guvern unguresc de-a rezolvi criza în mod definitiv; — așa încât delegațiile vor putea fi convocate pe luna lui Octomvre.

Vilitorul congres panslavist în Sofia. Vilitorul congres panslavist se va ține în anul 1910 în capitala Bulgariei, Sofia. Din Praga ni-se telegrafiază că șeful partidului june ceh Dr. Kramarz a plecat la Petersburg spre a participa la convocările comitetului slav de acolo.

Scrisori din București.

24 Ianuarie. — Congresul cercurilor comerciale. — Asociațiunii noui. — Opera. — Cantine universitări.

S'au împlinit astăzi cincizeci și unu de ani dela Unirea principatelor române. Ziua aceasta a fost sărbătorită în toată țara cu respectul cuvenit zilelor mari. Cum anul trecut s'a sărbătorit jubileul de 50 de ani al acestei zile, anul acesta serbarea s'a mărginit mai mult la sărbătorile organizate de fiecare școală în parte, la serbarea dată de Ligă la Ateneu și aceia a societății Carpații.

La Liceul Matei Basarab serbarea s'a început pe la orele 10 în sala de gimnastică a liceului, în prezența corpului profesoral și a unui public numeros. Corul elevilor a cântat imnul regal, după care a urmat conferința d-lui profesor Stoeneșcu, care a arătat însemnătatea acestei zile în istoria neamului nostru.

La Liceul Lazăr serbarea s'a început cu *Hora Unirei* cântată de corul și orchestra elevilor. Au vorbit dd. Marin Dumitrescu și I. I. Boteni, arătând influența binefăcătoare, pe care a avut-o Unirea asupra dezvoltării ulterioare a regatului român.

La liceele Sf. Sava, Mihai Viteazul, la gimnaziile Cantemir și Șincai precum și la toate școlile de fete sărbătorile au decurs în aceeași ordine.

Astăzi s'a deschis congresul cercurilor comerciale și industriale din țară. Au sosit delegați din toate județele. La acest congres se vor discuta următoarele chestiuni:

Libertatea absolută a comerțului, reforma legii impozitelor, desființarea cooperativelor și a economatelor, reprezentarea comerțului și a industriei în corpurile legislative și în consiliile județene și comunale, ieftinirea țărilor, ocrotirea muncii naționale și lupta în contra luxului.

În plasa Vilsan din județul Argeș s'au înființat aproape în toate comunele tovărășii sătești, a căror menire este de a sprijini în primul rând familia, biserica și școala în acțiunea lor de ridicare a poporului. Membrii acestor tovărășii

Boalele secrete!

scurgerea, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindecă foarte repede prin medicamentul „Gonotoi”. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comanda de 3 sticle cu 12 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela Farmacia Salvator în Buză nr. 1 (Slavonia).

unitatea și indivizibilitatea țării. Oratorul lor termină declarând, că cehii nu i-au asupra lor răspunderea pentru urmările dezastruoase ale obstrucției.

Mareșalul țării închide apoi ședința declarând pe cea viitoare pentru Joi. Aceasta însă nu va mai avea loc, deoarece astăzi s'a publicat o decizie imperială, prin care se declară sesiunea dietei închisă.

După ședința deputații germani au ținut o ședință, în care au luat decizia să pregătească o declarație pentru poporul german.

Declarația aceasta se va da mâine publicității.

Constituția bosniacă.

Viena, 8 Februarie. »N. Fr. Pr.« publică în extras conținutul constituției bosniace și face următoarele comentarii:

Dieta bosniacă — spune »N. Fr. Pr.« — va avea putere mai mare decât dietele austriace. Va fi și un intermediar între Reichsrath și dietă. Dieta va avea trei activități: Una de control, una administrativă și una legiuitoare.

Cea dintâi cuprinde stabilirea bugetului, aprobarea conturilor dreptul de interpelare, al adresei și rezoluțiilor, pe care guvernul țării va trebui să le înainteze ministerului comun de finanțe.

A doua cuprinde întreținerea școlilor și locurilor de cură precum și a șoselelor.

A treia prevede anume ce legi pot fi votate de dietă. Aci lipsește legea administrației politice, judiciare și a poștei și legea împământinilor.

Deasemenea lipsește posibilitatea modificării constituției. Apoi guvernul local trebuie să aibă pentru proiectele sale aprobarea guvernului austriac și cel ungar. Tot acestea vor trebui să deie sancțiunea legilor votate în dieta bosniacă.

Dieta nu va avea voie să discute chestiile pragmatice și cele comune, de pildă nici contingentul racușilor, nici cheltuielile pentru armată.

Dacă dieta nu votează bugetul, atunci rămâne în vigoare cel vechiu. La nevoie se pot admite unele prin ordinațiune imperială și fără dietă. În chestiile culturale se vor cere patru cincimi prezenți și majoritate de două treimi.

Mohamedanilor li s'a aprobat legea șeriatalui.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 8 Februarie n. 1910.

Intru amintirea doctorului Mera.

Memoria regretatului Dr. Mera este cu pietate păstrată în toate cercurile românești cari nu-l mai uită. Precum se știe averea ce face 60.000 Cor. toată în număr și 90 acții ale »Victoriei« a lăsat-o diecesei drept fundațiune pentru stipendiarea tinerilor, cari își fac studiile academice. Chestiunea fundațiunii este acum perfecționată prin aranjarea judecătorească a lăsamântului, la ce a contribuit generoasa participare a mamei și a sorei decedatului, cari cu pietate creștinească se îngrijesc de eternizarea memoriei scumpului lor Iuliu.

Sâmbătă în ziua Trerarchilor vor oficia P. S. Sa dl episcop Ioan I. Papp liturgie și parastas în catedrala din Arad, intru amintirea regretatului Dr. Mera.

Când înregistrăm cu plăcere acest nobil gest de bun exemplu pentru onoarea memoriei binefăcătorilor tinereții și mângăierea mamei și sorei întristate, ne exprimăm dorința de a ne veda la parastas toți cei ce ne înțelegem datoria amintirii unui scump frate al nostru.

Parastas pentru Russu-Șirianu. Ni se scrie din București: Sâmbătă s'a celebrat la orele 9 și jum. în biserica sf. Pantelimon un parastas pentru odihna sufletului neuitatului Ion Russu-Șirianu. Slujba dumnezeiască a fost slujită de 4 preoți. Au zi-

stat, pe lângă familia răposatului, prietenii și stimătorii lui, d. Ioan Slavici și familia, d. Septimiu Albini cu d-na, d. Popescu șef-redactorul dela »Universul« cu d-na, d. Eugen Brote și d. Câmpianu corespondentul »Tribunei« în Budapesta.

După săvârșirea parastasului susnumiții prieteni și stimători au cercetat familia adânc întristată, năzuind prin cuvinte de condoleanță a o mângăia în inristarea și durerea ei.

— Un glas din temniță. Părintele Andrei Hlinka, care împlinește aproape al treilea an de pușcărie ne trimite câteva șire duioase, pe care le lăsam să răsune și în inima cititorilor noștri.

Iată ce ne scrie greu încercatul preot:

Seghedin, 1910 Febr. 6.

Stimate Frate! Sânt total orfan, toți m'au lăsat aici, Victor Branisce, care te-a vizitat ne părăsese Miercuri; fost băiat foarte bun, am petrecut trei luni în armonie și dragostea cea mai perfectă. A rămas încă nenea Nicolae, cine cântă oricând »O alta nouă«. — Pe când electricitate. Iacă pașa din Rușuc. Imi mai rămăneau două săptămâni dacă n'ar fi acest proces nou la 15 Febr. st. n. Bătrân director e deja pensionat, slăbiciunea sa a plătit cu capul său — acum văd și cred, că fost ca... foarte multe iregularități au comis după dorsul lui, și el n'a văzut nimic. Acum am zile neplăcute și triste. Salutu-vă cu dragoste: Andrei papistașul.

— Inundații în România. În urma ploilor căzute zilele trecute în Oltenia, mai cu seamă în județul Dolj, rurile s'au revărsat. Astfel Jiul revărsându-se a inundat în comuna Cighera, moșia dlui Negulescu, distrugându-i ogoarele de grâu și secară. De asemenea au fost distruse ogoarele cu grâne ale dlui P. Constantinescu.

În comuna Lipovu de-sus, grânele de pe moșia dlui Vladoianu au fost inundate, distrugându-se rapiță și grâu în mare cantitate. În această comună a fost rupt și podul și luat de șuvoae și dus departe.

În comunele Comoșteni și Zavalt apele venind mari au inundat terenul unde erau semănate grâu și orz, producându-se mari pagube.

Inundații sânt și la Șegarcea. Jiul venind mereu mare, sânt temeri și de alte inundații.

— Ministrul Brătianu amenințat din nou cu moarte. Supt titlul acesta dădusem acum câteva săptămâni o știre, în care anunțam, că la prefectura poliției a sosit o scrisoare prin care primul-ministru al României d. Ion I. C. Brătianu era din nou amenințat cu moarte.

S'a pornit îndată o anchetă serioasă, care a și descoperit pe fanaticul autor al scrisorii.

El a fost arestat la Craiova. La interogatoriu a declarat, că se numește Ion Popescu și e muncitor. Cu prilejul arestării a început să vocifereze și să amenințe din nou în gura mare strigând.

»Deși m'ați arestat, nu mă tem. Ceasurile la toți miniștrii sânt numărate.

Se crede, că vorbele acestea nu sânt numai aruncate în vânt. De aceea s'a pornit o nouă anchetă, pentru descoperirea unui eventual complot sau conjurații revoluționare.

— Procuror și primadonă. Nu contestă nimeni dreptul procurorilor de a se însufleți și ei pentru artă; nu le contestă nimeni dreptul de a da expresie acestei însuflețiri a lor în cadrele bunele cuviințe... dar cecece a făcut substitutul procurorului general din Miskolcz, depășește limitele fixate. În însuflețirea sa pentru primadona teatrului din Miskolcz, a apelat la dragostea pentru artă a tinerimii școlare dela gimnaziul de stat, gimnaziul catolic și cel reformat, și cu sprijinul acestei tinerimi învăpăiate a aranjat o serbare mare în cinsta primadonei Kormos Ilonka. Tinerimea a deshamat caii dela trăsura primadonei și s'a înhamat ea la trăsura, în frunte cu d. procuror Buljovszky.

Serbarea a degenerat însă în scandal sgomotos și,

a doua zi, direcțiunile gimnaziilor au pedepsit pe 24 elevi silindu-i să plătiască didactrul care li-se iertase. Ziarele din Miskolcz condamnă în termeni aspri purtarea procurorului și-l somează să plătiască acum el didactrul sârmanilor elevi...

— Concurs de aviațiune în Egipt. Din Cairo se telegrafiază că Duminică, la 6 Februarie s'a început în Helopolis (lângă Cairo) marele concurs de aviațiune, la care a asistat Kediul, curtea lui și câteva zeci de mii de oameni din toate părțile lumii.

În ziua întâi s'a întâmplat o nenorocire: aviatorul Gobron a căzut cu aeroplanul său din o înălțime de 100 m., suferind mai multe răni ușoare. Aeroplanul s'a aprins și a fost distrus de flăcări.

Premiul întâi, pentru distanță, l-a câștigat Rougier (cu aeroplanul său sistem Voisin), făcând o cale de 65 km. Al doilea premiu l-a câștigat Balsan (cu un monoplan sistem Blériot), al treilea Reimsdyk (aeroplan Curtiss) și al patrulea Metrot (aeroplan Voisin).

Premiul pentru înălțime (191 m.) și înălțală (15 km. în 9 min. 30 secunde) l-a câștigat tot Rougier...

Firește, fiindcă nu e încă terminat monoplanul compatriotului nostru Vialcu!

— Panama la o sedre orfană. Din Târgul Murășului se telegrafiază că procurorul omletului Murăș-Turda a propus vice-comitelubșpendarea din oficiu a președintelui sedrei orfanale Dr. Szász Károly, care a săvârșit nenunrate abuzuri și iregularități, — ridicând și prinnd sume însemnate fără a le administra la locurile competente.

Dr. Szász a cerut uncediu de 4 săptămâni și a plecat din Târgul-Murășului, fără să se știe unde.

— Cel dintâi gazetar ungar. La 5 Februarie s'au împlinit 100 de ani dela moartea celui dintâi gazetar ungar, preotul Ráth Mátyás (1749—1810), care a înființat, la 1780, cel dintâi ziar unguresc »Magyar Hirmondó«. Pe vremea aceea în Ungaria apărea un singur ziar, scris nemțește, »Pressburger Zeitung«. Ziarul a fost scris, dela început pină la sfârșit, de Ráth și apărea de 2 ori pe săptămână, într'o tipografie din Pressburg. Peste doi ani (1782) a renunțat la cariera de gazetar și în curînd a încetat apoi și »Magyar Hirmondó«.

— Noui inundații în Paris? Din Paris se telegrafiază că în urma ploilor zilelor din urmă rurile Yonne, Loing și Grand-Morin au crescut în măsură mare. Cum aceste riuri se revărsă în Sena, sânt temeri în 2—3 zile apa Senci să crească din nou cu 70 cm.

Până acum însă nu s'a constatat nici o ridicare a nivelului apei.

— »Tipografia — I. Virár astăzi la redacție »Raportul dirimitetului de supraveghiere al idit și economii »Poporul« dir... ne-a convins despre progresele frumoase realizate de acest institut în anul trecut, despre sporirea depunerilor și creșterea fondului de rezervă și, în genere, despre statomnicirea mersului regulat al afacerilor financiare. Ne-a convins însă în același timp și despre o lipsă de control a direcțiunii

Institutului: raportul s'a tipărit într-o tipografie străină...

Regretăm că avem să înregistrăm o astfel de disconsiderare a apelului făcut de întreaga presă românească — chiar din partea unui institut de bani românesc, care e chemat în primul rând să sprijinească întreprinderile românești.

Înregistrăm, drept curiosum, o greșală de tipar grosolană de pe pag. 7 a raportului »Onorala adunare generată... Să nu fie, oare o greșală intenționată a tipografiei?

Un notar ungar bigam. Subnotarul ungar Kádár Sándor, din o comună aproape de Turda se căsătorește acum 10 ani în Stuhlweissenburg și avuse is de comitatul Turzii, departe de lo- il, se însură anul trecut în De- luând o fată frumoasă de 17 id o nevastă. Afacerea ajunse la stigmat al lui Kerekes Sámuel din comună. trei- adăr care mărturisii totul. Atunci rălea A. Kádár mai are și alte păcate analul din Zălău rostise cu două ante de a doua căsătorie a lui, o (15) Alie procese sâni în curs contra lui tot ar ocărmitorii preferă să ne admini- astfel de notari decât cu oameni cinstiți ani.

nu' Zăhăria din Tărcău. Tărcăuanii ne sânt

atunci i-s'a pierdut orice urmă. Familia l'a căutat în toate părțile dar n'a dat de c. Ieri dimineață iată că jandarmii descoperi a sa satului din Mezeș o țidulă pe care era ipăt cu litere de tipar următoarea provocare: Ciavrul lui Popa se află pe drumul către Nyerfalva în tufișul de lângă părul sălbatic. ngpați-l, pentru că mortul neîngropat aduce ocire asupra satului! Induși de sfatul acesta sinistru, jandarmii au d iugat la fața locului, unde într'adevăr au des- coperit cadavrul lui Zaharie Popa. Hoții îl sugru- maseră și l-au luat banii, pe urmă l'au aruncat în tufiș.

Jandarmeria a început urmărirea. Sântem curioși să vedem dacă se dă de ur- mele criminalilor, cunoscut fiind desinteresul ce-l poartă justiția ungurească neajunsurilor românești ană și de natura aceasta.

Abdul Hamid e nebun. Știri sosite din onstantinopol spun, că ex-sultanul Abdul-Ha- jid a ajuns într-o stare atât de desperată, înc- ct începe a da semne de alienație mentală.

Cea mai grea pedeapsă pentru fostul tiran este astfel exilul acesta în splendidul castel Alla- tini, iar nu moartea, ce i-se proiectase.

A slăbit, de e numai oasele și încontinuu în- treabă de foștii lui favoriți, pe care însă nu-i mai poate revedea.

Femeile din harem înzăd' cearcă să-l liniș- tească.

Sultanul pare pierdut. easta numai sie-și o poate mulțumi. r și-a săpat groapa.

Spiritul moder- cearcă să-l liniș- tească.

Am primit
Atunții și al co-
Institutului de cre-
Luoni. Raportul

Cronică judiciară.

Procesul guvernului coaliției. Redactorul Habár Mihály, împotriva căruia membri guvernului coaliției au pornit proces de presă pentru învinuirile grave ce le-a ridicat împotriva le în broșura »Panama guvernului Wekerle«, a prezentat procuraturii peste 300 de numere de gazete în cari, cu ani înainte, s'au scris toate lucrurile pe cari el, Habár, le-a adunat într-o broșură.

Advocatul acuzatului a declarat că clien- tul său primește răspunderea pentru cele scrise și a cerut judecătorului de instrucție timp de 3 săptămâni pentru a-și putea prezinta toate actele și documentele dove- ditoare.

Judecătorul de instrucție i-a acordat ce- rerea.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare: Bibl. »Bunul econom.«

- No. 1. Nutrețurile ierboase; cositurile; prepararea fânului și pășunile . . . » —30
- No. 2. Economia porcilor, oilor și capre- lor . . . » —30
- No. 3. Sămânța plantelor agricole și sămânțul lor . . . » —30
- No. 4. Îngrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor . . . » —30
- No. 5. Economia vitelor sau zootehnia generală . . . » —30
- No. 6. Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a le îmbu- nătăți . . . » —30
- No. 7. Agricultură generală. Lucrarea pământului. Instrumente de mărui- țit pământul . . . » —30

- I. Russu-Șirianu: La Roma, schiță din călătorie . . . » 2—
- Dr. E. Babeș: Diaagnoza . . . » 5—
- A. Cosciuc: Nutrirea animalelor de casă (op) premiat) . . . » 1:50
- Stelian Russu: Foiletoane . . . » 1—
- A. O. Maior: Bibliot. copiilor, vol. II. » v. III și IV. » 1—
- Isidor Ieșan: Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent . . . » 1:50

Biblioteca »Asociațiunii«

- No. 3. Despre cărțile funduare și inta- bulări . . . Cor. —30
- No. 4. Sfaturi bune. 3 dizertațiuni . . . » —20
- » 5. Casa părintească, creșterea indi- vizilor și popoarelor . . . » —20
- No. 6. Despre testament. Explicarea art. de lege 16, din a. 1876 . . . » —30
- No. 7. Poșta, telegraful, telefonul. No- țiuni generale despre instituțiile poș- tale . . . » —20
- No. 8. Icoane din istoria Grecilor vechi partea I. . . » —20
- No. 9. Icoane din istoria Grecilor vechi partea II. . . » —20
- No. 10. Grădina de legumi . . . » —30
- No. 11. Cultura cucuruzului . . . » —20
- No. 12, 13, 14, 15, 16. Ionel. Principii morale și creștinești de educație . . . » 1—
- No. 17. »Astrax. Informațiuni asupra scopurilor și instituțiilor Asociați- unei . . . » —10
- No. 18. Reguli ortografice stabilite de Academia Română în a. 1904 . . . » —10
- No. 19 Vulcanismul . . . » —20

- No. 20 Împărțirea, lucrarea și îngriji- rea unei moșii . . . » —20
- No. 21. Nuvele istorice. Amor și răzbu- nare. O tragedie din zile bătrâne . . . » —20
- No. 22. Nuvele istorice. Moartea lui Asan. O dușmănie cu bun sfârșit . . . » —30
- No. 24. Învățătură despre legile privi- toare la notarii publici regești . . . » —10
- No. 25. Poezii populare din Bănat. II. Balade . . . » —40
- Nr. 26. Inceputul neamului românesc. » —20
- No. 27. Comuna »Viitorul« . . . » —30
- No. 28. Povestiri . . . » —30
- No. 29. Poezii alese, de V. Alexandri . . . » —20

ECONOMIE.

Plata grânelor din Aradul nou.

4 Februarie 1910.

Vremea e tot domoală ca primăvara; razele soarelui sânt calde și frigul nici nu se simte. Starea sămănturilor de mult n'a fost atât de bună ca acum.

Cursul afacerilor e neschimbat.

S'a vândut azi:

grâu 800 mm.	14.20—14.50
orz 100 mm.	6.80—
ovăs 100 mm.	7.10—
secară 100 mm.	9.10—
păpușoi 600 mm.	5.90—6—

Prețurile sânt scotite în corcoane și după 50 kig.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 4 Februarie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kigr. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K. —	fil
Din comitatul Albei — — — — —	28 » 80—29 » 80	«
De Pesta — — — — —	28 » 90—29 » 90	«
Bănățănesc — — — — —	28 » 95—29 » 90	«
De Bacica — — — — —	28 » 60—29 » 80	«
Secară de calitate I. — — — — —	19 » 75—20 » 05	»
Secară de calitate mijlocie	19 » 55—19 » 65	«
Orzul de nutreț, calitate I.	14 » 75—14 » 95	«
Ovăs de calitate I. — — — — —	15 » 70—16 » —	«
Ovăs de calitate a II. — — — — —	15 » 40—15 » 60	«
Cucuruz — — — — —	14 » 80—15 » —	«

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Dela 1 Ianuarie 1911.

De arîndat moșia Alțina din cot. Sibiu

Moșia Alțina din comitatul Sibiu, 700 jugăre catastrale din care 400 arabil, 150 fânaș, restul pășuni, curți și grădini. Gară la 3 klm. dela Agnita și Nochrich 7 klm. și dela Sibiu 38 klm. Pe moșie se află: drumul Sibiu-Nochrich-Agnita, apă curgătoare, curtea cu case, grajduri, coșere, etc. etc. —

A se adresa D-lui — Victor Roman, București, Strada Română 187.

Fotografierie cu electricitate a lui

DAJKOVITS

Pe timp înourat și întunecos sânt cele mai acomodate.

== »Saspalota» în Oradea-mare — Nagyvárad.

Un candidat de avocat

cu praxă află aplicare în cancelaria avocatului Dr. Gavril Cosma în Beiuș.

Se caută:

Un candidat de avocat

român, cu praxă bună, care poate conduce independent afacerile din cancelarie. Condițiuni favorabile. Adresa la administrația ziarului nostru.

Valoroasele cărți
ale savantului canonic

† Dr. Augustin Bunea:

1. *Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa*, schiță biografică, Blaj 1890, 20 fil.

2. *Cestiunea din dreptul și istoria bis. române unite*, Blaj 1893.

Partea I. 269 pag. 2 cor.

Partea II. 400 pag. 8° 1 cor. 50 fil.

3. *Istoria scurtă a bisericilor rom. unite cu Roma*, în șematismul Archiepiscopiei de Alba-Iulia și Făgăraș pe anul 1900, costă 8 coroane.

4. *Episcopii P. Aron și Dionisie Novacovici*, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 fil.

5. *Discursuri, Autonomia bisericăască, Diverse*. Prețul 5 coroane.

6. *Ierarhia românilor din Ardeal și Ungaria*, 3 coroane.

7. *Mitropolitul Sava Brancovici* 1 cor. 50 fil.

8. *Amintirea lui T. Cipariu* 50 fileri.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarului din Blaj* și la toate librăriile românești.

: Abonați și răspândiți :
— în toate părțile —

„TRIBUNA“

cereți în toate hotelurile
cafenelele și ospătărilor.

S'a deschis | S'a deschis |

MARELE HOTEL

SAVOY

In cea mai frumoasă stradă a capitalei în loc liniștit și elegant.

Budapesta, VIII. József-körut 16.

Otelul cel mai modern și mai nou din capitală. 120 de odăi și saloane. Incalzire centrală cu aburi. In fiecare odaie apaduct pentru apă rece și caldă. Lift. Vacuum cleaner. Luminajie electrică. Săli de conversație. Comoditate foarte mare. - Sală de mîncare și cafenea elegantă. Telefon interurban. Prețuri moderate, odăi dela 3 coroane în sus, cu încălzit și luminat la olaltă. Aranjament modern conform cerințelor sanitari. Circulație de tramway electric cu toate gările.

S'au ieftinit cărbunii.

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4.60.
100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jil c. 4.—.

100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6.—.

100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțător
de cărbuni

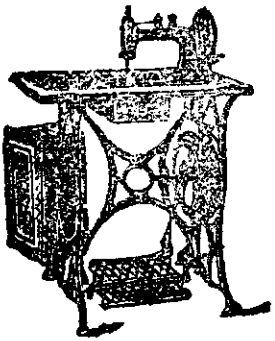
Arad, Eötvös-u. 3.

Nr. Telefonulul 63.

Pentru fabrici, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

BALOG GEZA

Depozit de biciclete și mașini de cusut, atelier de reparat.
Vârșeț — Versecz, str. Deák Ferencz Nr. 3.
Filiale: Becicherecul mare, Fő ut și colțul str. Martinitz.

Depozit de toffelul de mașini de cusut și bi iclete din țară și din străinătate precum și toffelul de părți de-ale acestora cu prețuri foarte ieftine.

Atrag tot odată atențiunea on. public asupra celor mai bune ace ale mele pentru mașini de cusut.

Reparaturile se eșteptuiesc prompt și ieftin.

Garanție pe 6 și 10 ani.

la școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.

Cele mai moderne mobile de fier și aramă și cele mai practice bănci higienice de școală și mobilarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

Primul institut sudungar de auritură artistică
a lui E. I. SPANG

sculptor și auritor

TEMESVÁR - Erzsébetváros
strada Templom Nr. 5.

Premiat cu diploma de onoare și cu medalia de aur în București, și cu alte medalii de argint la diferite expozițiuni.

Face cu prețuri moderate:

— iconostasuri, altare —
— amvoane, jertfelnicuri, —

primește renovarea și aurirea iconostaselor vechi, altarelor, a jertfelnicilor și a amvoanelor, precum și a tot felul de lucrări în branșa aceasta.

ROTH JÓZSEF

măstru de sculptură în piatră,

— Segesvár, Seilergasse —

Recomand on. p. t. public depozitul meu bogat și bine asortat de

Monumente de morminte,
din diferită marmoră granit, syenit,
abrador și peatră tare de arină, etc.
cu prețurile cele ma. moderate.

Mai departe mă recomand pentru executarea a tot felul de lucruri de zidărie, ce cad în branșa mea. Schițe și preliminar de spese stau fr. la dispoziție.

„SOMEȘANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în DEJ.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «SOMEȘANA» societate pe acții în Dej, sunt invitați în sensul §-lui 16 din statutele institutului la a

XX-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în 26 Februarie 1910 st. n. la 10 oare a. m. în localitatea institutului.

OBIECTELE:

1. Constituirea adunării, denumirea prin președinte alor 2 notari, 2 verificatori și 2 scrutători.
2. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere despre gestiunea anului 1909.
3. Aprobarea bilanțului și distribuirea venitului curat.
4. Decidere asupra absolvirii direcțiunii și a comitetului de supraveghiere dela răspundabilitate pentru gestiunea anului 1909. Dej, la 26 Ianuarie 1910.

5. Statorirea marcelor de prezență pentru membrii din direcțiune și comitetul de supraveghere.
6. Decidere asupra ridicării capitalului social și în legătură cu aceasta modificarea §§-lor 6, 7, 23, 29, 48, și 58, din statute.
7. Alegerea în direcțiune alor doi membri pe un period de patru ani.

DIRECȚIUNEA.

ACTIVE.

Contul Bilanț încheiat cu 31 Decembrie 1909.

PASIVE.

Casa în număr — — — — —	43193 63	Capital social — — — — —	200000 —
Casa de păstrare poștală — — — — —	218 15	Fond de rezervă — — — — —	151980 —
Cambii escomptate — — — — —	846922 —	Fond special de rezervă — — — — —	5058 —
Cambii cu acoperire hipotecară — — — — —	705070 —	Fond de penziuni — — — — —	26631 —
Imprumuturi hipotecari — — — — —	474358 —	Depuneri spre fructificare — — — — —	1096221 35
Imprumuturi pe obligații cu cavenți — — — — —	1915 —	Resscompt — — — — —	685793 —
Efecte — — — — —	54310 —	Depositi — — — — —	660 29
Casa institutului și realități de vânzare — — — — —	83013 02	Creditori — — — — —	102 —
Giro-conto la banca Austro-Ungară — — — — —	1034 64	Dividendă neridicată — — — — —	928 —
Conturi curente a băncilor — — — — —	24897 49	Interese anticipate pro 1910 — — — — —	35960 —
Diversi debitori — — — — —	7716 32	Profit curat — — — — —	39314 61
	2242648 25		2242648 25

DEBIT.

Contul Profit și Perdere.

CREDIT.

Interese:		Interese:	
după reescompt — — — — —	39010 25	dela cambii escomptate — — — — —	134039 60
» depuneri — — — — —	55032 79	» imprumuturi hipotecari — — — — —	31634 38
» fondurile de rezervă — — — — —	6096 02	» » pe obligații cu cavenți — — — — —	230 44
« fondul de penziuni — — — — —	1524 64	» efecte — — — — —	4558 21
	101663 70	Arândă și chirie — — — — —	2218 76
Spese:		Proviziuni — — — — —	13599 66
de birou și porto postal — — — — —	4650 41		
salare și bani de cvartir — — — — —	17697 84		
salariile direcțiunii și comit. de rev. — — — — —	3950 —		
marce de prezență — — — — —	1952 —		
	28250 25		
Dare:			
erarială, comunală și după realități — — — — —	7117 63		
după depuneri — — — — —	5503 26		
	12620 89		
Amortizări din casa institutului și mobilier — — — — —	2392 60		
Abscrieri — — — — —	2039 —		
Profit curat — — — — —	39314 61		
	186281 05		186281 05

Ioan Georgiu m. p.
președinte.

Dej, la 31 Decembrie 1909.

Augustin Pinteia m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Teodor Mihail m. p. Dr. Demetriu Cluta m. p. Gregoriu Pușcariu m. p. Teodor Hermann m. p. Dr. Clemente Barbul m. p.
director executiv.

Georgiu Gradovits m. p.

Dr. Ioan Kerekes m. p.

Am examinat conturile de mai sus. pe cari le-am aflat în ordine și exacte întru toate. Dej, la 26 Ianuarie 1910.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Dr. Alesandru Popu m. p.

Dr. Gavril Tripon m. p.

Matelu Popu m. p.

Iosif Lissai m. p.

Raportul Direcțiunii.

Onorată adunare generală!

Avem onoare a prezenta socotelile anului de gestiune 1909, care este al douăzecilea an al activității institutului nostru »Someșana«.

Din pragul acestui scurt period de existență se aruncăm o privire asupra trecutului pentru a constata înaintarea și consolidarea temeinică a institutului nostru precum și roșul economic și cultural ce l-a îndeplinit el.

Inițiatorii respective fondatorii au întemeiat »Someșana« în anul 1890 cu un capital de 100,000 coroane luptându-se cu fel de fel de greutăți. În anul 1896 capitalul social a fost sporit la suma îndoită de 200,000 coroane prin emisiune nouă de acții. Astăzi contemplăm ridicarea repetită a capitalului social prin o altă emisiune de acții.

În anii de criză economică și financiară am procedat cu toată cruzărea față de debitori, iar echilibrul operațiunilor ni-l-am păstrat neșugnit.

După 20 de ani am ajuns că astăzi averea institutului nostru (capital social și fonduri adăugându-se și dotația proiectată din venitul a-

nului espirat) să se urce la suma de C. 402,000. Acest rezultat îmbucurător garantează pe deplin soliditatea și viitorul »Someșanei«.

Pe lângă sporirea treptată din an în an a averii societății noastre, acționarii totdeauna și-au căpătat dividendă în măsură cuvenită: 8% după prețul nominal (200 C.) al acțiilor, iar pentru scopuri culturale și de binefacere (ajutoare de biserici, școli, deosebite instituțiuni și întreprinderi culturale, ajutorări multor indivizi și studenți săraci etc.) s'a conferit dela început până azi cu totul suma de: 28,000 coroane.

Ajutați de Dumnezeu, avem toată încrederea și speranța într'un viitor și mai rodnic.

După aceasta ne luăm voie a Vă prezenta rezultatul, respective bilanțul anului trecut:

Din contul bilanț Vă puteți convinge, că institutul nostru și în anul acesta a făcut progres mulțămitor în toți ramii de operațiuni față de anul anterior.

Activele se prezintă cu C. 2.242,648 25, deci cu C. 238,630 81 mai mari decât în anul anterior.

Circulația cassei a fost de C. 4.818,559-99, iar circulația anuală de C. 18.671,094-08. La pasive poziție mai însemnată se arată depunerile spre fructificare cari au ajuns suma de C. 1.096,221-35. Creșterea însemnată a acestui cont este dovadă despre încrederea pusă în institutul nostru.

Pentru soliditatea bilanțului am aflat corespunzător a face următoarele amortizări:

a) din prețul caselor institutului C. 1000.—

b) din mobilier amortizându-l total C. 1,392-60, iar din pretenziunile institutului ca dubioase am abscris suma de C. 2,039.—, însă din pretenziunile acestea cu vremea barem o parte eventual se va putea încasa.

În anul acesta es din direcțiune conform §-lui 27 al institutului după ordinea vechimei Domnii Dr. Demetriu Ciuta și Dr. Ioan Cherecheș, deci veți avea să alegeți în direcțiune 2 membri pe un period de 4 ani.

Profitul curat face suma considerabilă de C. 39,314-61 pentru a căruia distribuire în înțelesul §-lui 56 din statut facem următoarea propunere:

1. Să se deie 5% dividendă acționarilor	C. 10,000.—
2. » » » 20% fondului de rezervă	C. 5,862-92
3. » » » 5% » penziuni	C. 1,465-73
4. » » » 4% tantiemă directorului executiv	C. 1,172-58
5. » » » 4% » funcționarilor	C. 1,172-58
6. » » » 5% pt. scopuri cultur. și de binefacere	C. 1,465-73
7. » » » 12% fondului special de rezervă	C. 3,517-76
iar din restul de Cor. 14,657-31	
8. » » » 3% supradividendă acționarilor	C. 6,000.—
9. » » » fond. de rezervă ca dotație extraord.	C. 2,157-08
10. fond. special de rezervă ca dotație extraordinară	C. 924-24
11. să se deie fond. de penziuni ca dotație extraord.	C. 4,993-27
12. » » » remunerație oficialilor fără drept la tantiemă C.	672-72

Total . . . C. 39,314-61

Referitor la distribuția sumei de sub punctul 6., de cor. 1,465-73 destinată pentru scopuri culturale și de binefacere, facem următoarea propunere:

1. bisericei gr. cat. din Torda-Vilma	C. 150.—
2. » » » » Boiu-Mare	C. 150.—

3. » » » » Mesteacăn	C. 150.—
4. » » » » Letca	C. 150.—
5. » » » » Lemnii	C. 150.—
6. » » » » Ciătan	C. 50.—
7. » » » » Curtuiș	C. 50.—
8. » » » or. » Vima-Mare	C. 50.—
9. » » » » Săcătura	C. 50.—
10. » » » » Văleni	C. 50.—
11. » » » » Poiana Blenchi	C. 50.—
12. » » » » Falcușa	C. 50.—
13. Atelierul de țesături din Déva	C. 50.—
14. Masa studenților români din Brașov	» 25.—
15. » » » » Năsăud	» 25.—
16. Spitalul comun din Dej	» 20.—
17. Școala elementară rom. cat. din Dej	» 10.—
18. lui Vasiliu Malinaș teolog orb Figa	» 20.—
19. » Gavriș Abui din Antoš	» 20.—
20. » Ioan Harșa din Viena	» 100.—
21. la dispoziția direcțiunii	» 95-73

Total: Cor. 1,465-73

Primindu-se acestea propuneri dividenda anului 1909 se va fixa în 8% sau 16 Cor. per acție, iar fondurile de rezervă a institutului vor face suma de C. 169,500.— și fondul de penziuni al funcționarilor C. 33,000.—

Vă rugăm deci, ca după cetirea raportului comitetului de supraveghere, să binevoiți:

a) a pertracta obiectele cuprinse în convocator,
b) a aproba bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1909,
c) a primi propunerile noastre referitoare la distribuția profitului curat și

d) a da absolutor direcțiunii și comitetului de supraveghere de pe anul de gestiune 1909.

Dej, la 26 Ianuarie 1910.

DIRECȚIUNEA.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiere raportând On. ad. gen. despre demersul afacerilor, Vă relatăm, că în decursul anului de gestiune 1909, ne-am prezentat în biroul institutului de mai multe ori revizând cassa, documentele, precum și toate cărțile principale și auxiliare de contabilitate, pe cari le-am aflat în ordine exemplară.

Iar conturile Bilanț, Profit și Perdere, cari s'au încheiat cu finea anului, examinându-le special, am constatat, că sunt exacte și întru toate corespunzătoare atât legii comerciale, precum și statutelor societății. De oarece și noi ne alăturăm la propunerile direcțiunii referitoare la împărțirea profitului curat; rugăm pe Onorata adunare generală, ca:

- să binevoiască a primi propunerile direcțiunii;
- să aproabe bilanțul de pe anul de gestiune 1909;
- să deie absolutor direcțiunii și comitetului de reviziune pe anul 1909.

Dej, la 26 Ianuarie 1910.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE.

Cauza ciumei de porci

este, că mulți nutresc animalele

cu urluială stătută.

Comandați

moara de casă

brevetată „LACIMALOM“

și veți avea urluială tot proaspătă. Nu trebuie să mergeți la moară și nu veți plăti vamă. Cu moara „Lacimalom“ și un copil poate măcina și urlui ușor cucuruz, orz, ovăs și tot-felul de bucate.

Prețul morii „Lacimalom“ este 10 fl.

Se expediază pe lângă rambursă. La comandă rog ca adresa, strada și numărul casei să se scrie corect.

KENDE MÁRTON, ABAD

— în casa dlui deputat dietal Suciu. —

„JULIA“

institut de credit și economii, societate pe acții în Gyulafehérvár.

Convocare.

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și economii »JULIA« societate pe acțiuni în Alba-Iulia prin aceasta se invită la a

XVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 10 Martie eventual în 26 Martie 1910 st. n. înainte de amiază la 9 ore în localul institutului.

Obiectele sunt următoarele:

1. Raportul Direcțiunii despre cursul afacerilor în anul 1909.
2. Bilanțul anual pe 1909.
3. Raportul comisiunii de supraveghere asupra bilanțului și darea absolutului.
4. Impărțirea venitului curat, fixarea dividendei pe anul 1909, fixarea marcelor de prezență pe anul 1910.
5. Alegerea președintelui și directorului executiv.
6. Alegerea unui membru în comisiunea de supraveghere.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune la cassa societății acțiile și eventual documentul de plenipotență până la 8 Martie 1910 st. n. 5 ore după amiază.

Tot odată se aduce la cunoștința acționarilor, că cu 8 zile înainte de adunarea generală în localul institutului și în orele de oficiu se poate vedea bilanțul anului 1909, și raportul direcțiunii.

Alba-Iulia, la 22 Ianuarie 1910.

DIRECȚIUNEA.

ACTIVE.

CONTUL BILANȚULUI la 31 Decembrie 1909.

PASIVE.

	Cor.	f.		Cor.	f.
Cassa în numerar — — — — —	9535	46	Capital social — — — — —	100000	—
Cambii escomptate — — — — — 864688·25	863888	25	Fondul de rezervă — — — — —	104960	37
după descrierea dubioaselor 800—	245935	—	Fondul separat de asigurare — — — — — 18759·64	17804	64
Imprumuturi hipotecare — — — — —	1854	—	după descrierea dubioaselor — — — — — 955—	37350	17
Obligațiuni cu caventași — — — — —	44108	92	Fondul de penziune — — — — —	179	96
Casa institutului și alte realități — — — — —	56088	25	Fondul de zidire — — — — —	4728	40
Depuneri proprii — — — — —	590	—	Fondul scopurilor culturale — — — — —	924208	47
Acțiuni — — — — —	1200	64	Depuneri spre fructificare — — — — —	252	—
Mobilier după amortizare — — — — —	25743·21	—	Dividendă neridicată — — — — —	20708	67
Interese restante și diverse conturi 155—	25588	21	Interese anticipative pe anul 1910 — — — — —	6210	47
debitoare după descrierea dubioaselor — — — — —	1248788	73	Diverse conturi creditoare — — — — —	32385	58
			Profit net — — — — —	1248788	73

SPESE.

CONTUL DE PROFIT ȘI PERDERI la 31 Dec. 1909.

VENITE.

	Cor.	f.		Cor.	f.
Interese:			Interese:		
Pentru depuneri spre fructificare 42470·49			Dela cambii escomptate — — — — —	76640	57
Pentru fondul de penziune — — — — — 1789·69			Dela împrumuturi hipotecare — — — — —	17296	97
Pentru reescompt — — — — — 1533·28	45793	46	Dela obligațiuni cu caventași — — — — —	137	68
Contribuțiuni:			Dela depuneri proprii — — — — —	3973	44
Directă și comunală — — — — — 6106·13			Chiria casei institutului și arânda realităților	2770	—
10% dare la interese dela depuneri 4247·05	10353	18			
Spese:					
Salare — — — — — 9097—					
Marcă de prezență — — — — — 1074—					
Chiria — — — — — 700—					
Imprimare, registre, porto și diverse 1282·04	12153	04			
Amortizare din mobilier — — — — —	133	40			
Profit net — — — — —	32385	58			
	100818	66		100818	66

I. Fulea m. p.
director executiv.

Pentru comptabilitate: V. Velican m. p.
prim-comptabil.

Din ședința direcțiunii ținută la 22 Ianuarie 1910.

MEMBRII DIRECȚIUNEI:

N. Florescu m. p. I. Cirlea m. p. Ion Teculescu m. p. T. Lobonțiu m. p. Șt. Crișan m. p.
președinte.

S'au revăzut și s'au aflat în consonanță cu cărțile duse în deplină ordine.

Alba-Iulia, 24 Ianuarie 1910.

MEMBRII COMISIUNEI DE SUPRAVEGHIERE:

Constantin de Colbazi m. p. Fl. Rusan m. p. Aurel Cirlea m. p. Doroteiu Cinbulea m. p.
președinte. notar.